

diyanet

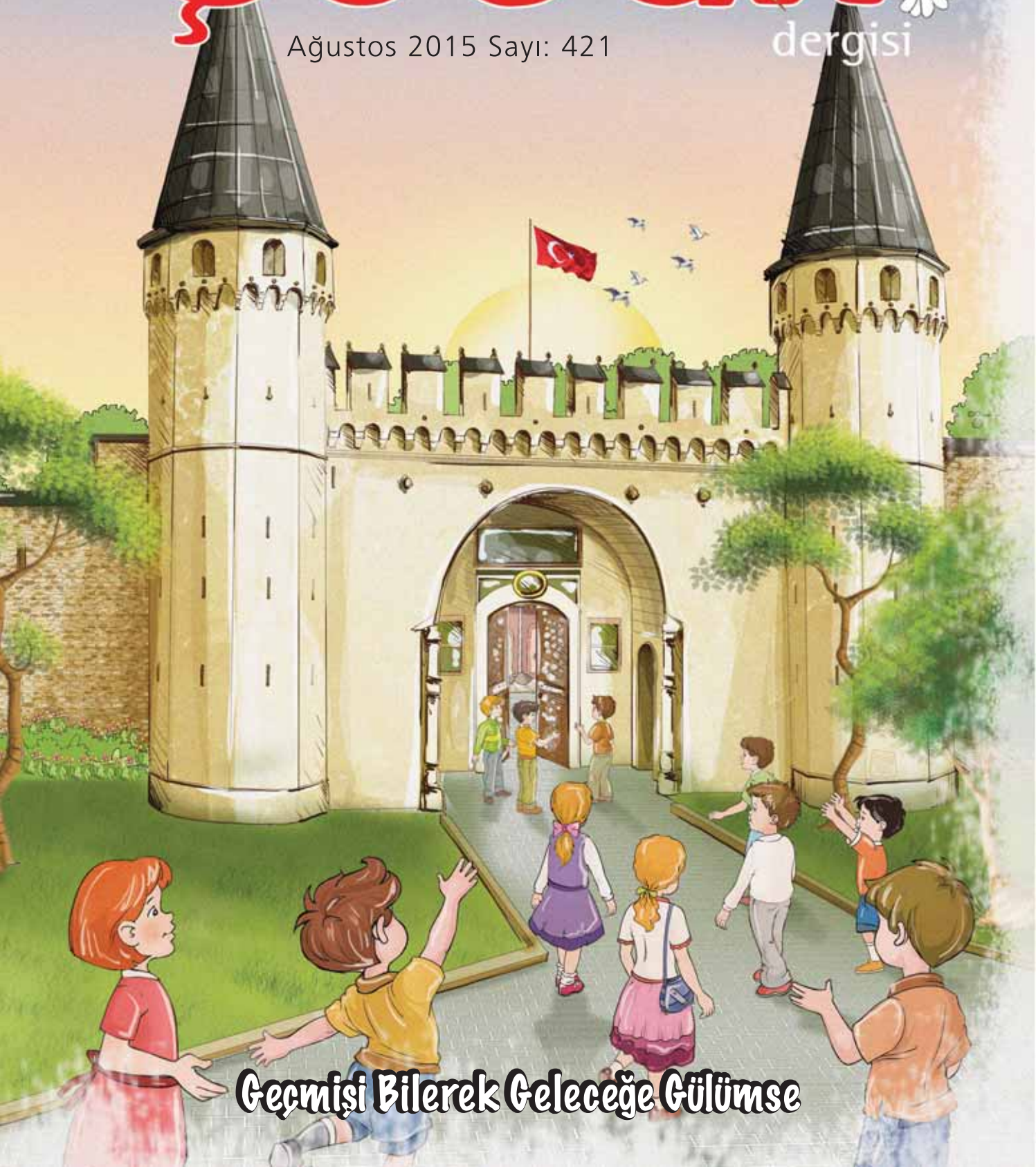

Çocuk

dergisi

Ağustos 2015 Sayı: 421

Geçmiş Bilerek Geleceğe Gülümse

diyanet

ÇOCUK
dergisi

Diyanet İşleri Başkanlığı Adına
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Dr. Yüksel Salman

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Faruk Görgülü

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Mustafa Bayraktar

(Döner Sermaye İşletme Müdürü)

Yayın Koordinatörleri

Esma Güner - Pınar Melike Demiralay

Tashih: Said Şan

Kapak Resmi: Hayrettin Vural

İletişim: Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No:147/A
06800 Çankaya / Ankara

Tel: (0312) 295 86 01/61 86 • **Faks:** (0312) 295 61 92

e-posta: cocukdergisi@diyanet.gov.tr

www.facebook.com/diyanetcocukdergisi
<https://twitter.com/DiyanetCocuk>

Milli Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci Madde ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince) Başkanlığımız yayınlarının öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Abone İşleri

Tel: (0312) 295 71 96-97 • **Faks:** (0312) 285 18 54

e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

Abone Şartları: Yurt içi yıllık: 42 TL Yurt dışı yıllık: ABD için 25 ABD Doları, Avrupa Birliği ülkeleri için 24 Euro, Avustralya için 40 Avustralya Doları, İsveç ve Danimarka için 200 Kron, İsviçre için 40 İsviçre Frangı. Abone kaydı için, ücretin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün T.C. Ziraat Bankası Ankara Kamu Girişimci Şubesindeki **IBAN:** TR 08 000 1 00 25 330 599 4308-5019 No'lu hesabına yatırılması ve makbuzun fotokopisi ile aboneliğin hangi sayıdan başlayacağını bildirir bir mektubun, "Diyanet İşleri Başkanlığı - Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No:147/A 06800 Çankaya / Ankara" adresine gönderilmesi gerekir.

Yayın Türü: Aylık, Yerel, Süreli Yayın Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe) **Basım Tarihi:** 31.07.2015 **Basım Yeri:** Ankara

Sayfa Düzeni: Zet Tanıtım Ltd. Şti.

Baskı: Korza Yayıncılık Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cadde No: 95/11 İskitler ANKARA

Tel: 0 312 342 22 08 • **Faks:** 0 312 341 14 27

www.korzabasim.com.tr

merhaba

Yazın kendine has güzellikleri var. Hani okul zamanında, yoğun günlerde, derslerimizden ve diğer işlerimizde fırsat bulamadığımız zamanlarda göremediğimiz güzellikler. Açık havada bolca vakit geçirmek, kuşların sesini dinlemek, sevdiğimiz insanlarla doyasıya sohbet etmek, bol bol oyunun tadını çıkarmak... Bu güzellikleri yaşadığınız tatil günleri bitmek üzere ama üzülmeyin, günler uzun ve bereketli, geç kalmış sayılmazsınız.

Tatilin çoğunu geride bıraktık. Bir Ramazan daha bitti, şükürler olsun bir bayram daha yaşadık ve yeni sayımızla birlikte Ağustos ayına girmiş bulunuyoruz. Osmanlı Devleti'nin temellerinin oluşmaya başladığı bu ayda zevkle okuyacağınız bir sayı hazırladık. Dergimizi okurken tarihin heybetli sahnelerinden esintiler bulacak, bilmediğiniz yeni bilgileri öğrenecek, bildiklerinizi tekrar etmiş olacaksınız.

Derginizle keyifli bir Ağustos geçirmeniz dileğiyle, yeni sayılarımızla tekrar buluşmak üzere...

Dr. Faruk Görgülü

içindekiler

Kur'an Hazinesini Keşfe Çıkıyoruz	2
Peygamberimiz ve Küçük Ümmeti	4
Kutup Yıldızı	6
Zehra	8
Gökkuşağı	10
Osmanlı Devleti'nde Eğitim Öğretim	12
Çocukça Düşünüyorum	14
İki Güzel Şey	16
Renkli Dünyamın Sesi	18
Gülce	20
Pabucu Dama Atılmak	22
Burçin ile Burhan	24
Edirne Denilince	27
Bu Ay Ne Olmuş?	28
Hazine Avcısı	30
Gülümseyin Bilimli-yorum	32
Allame Nine	34
Bulmaca	36
Bulmaca	37
Atölye	38
Bulmaca	40
Bil-Bul-Çöz	41
Neşeli Karikatürler	42
Pano	43
Çengel Bulmaca	44
Sizden Gelenler	46
Bulmacaların Çözümleri	48

4

10

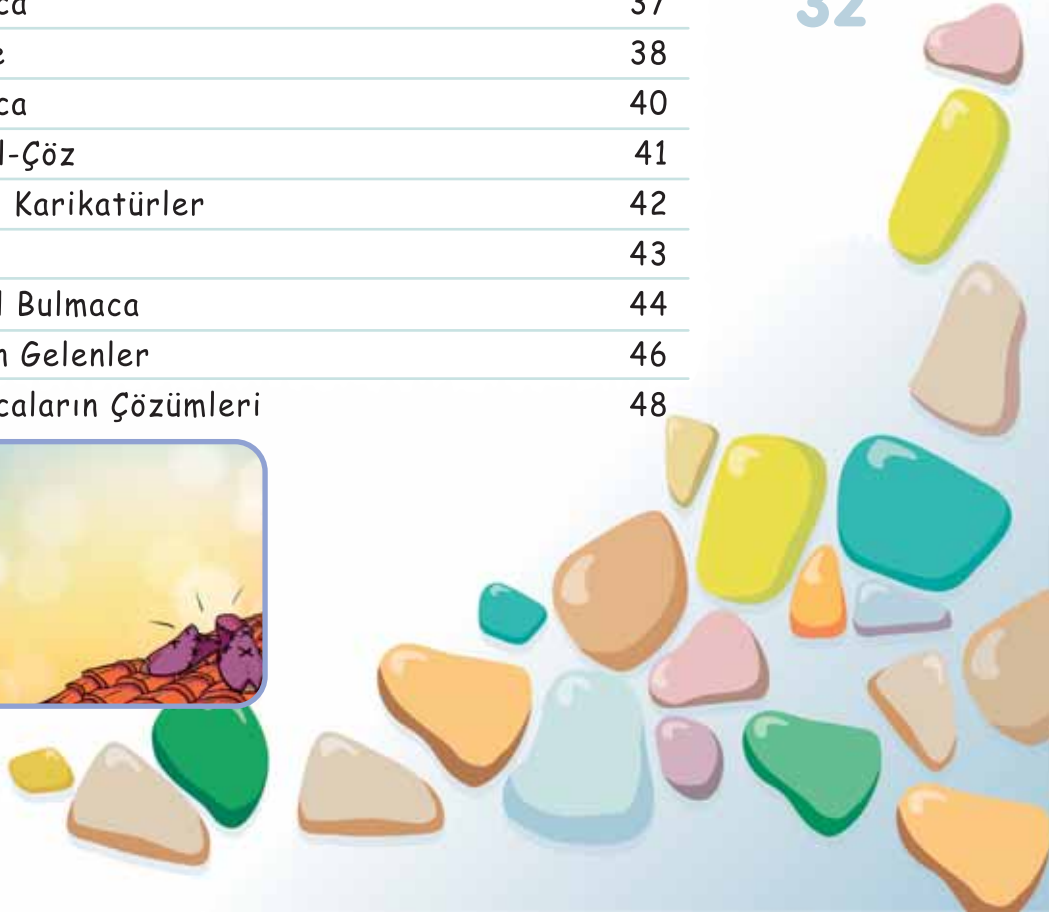
22

18

32

**Kur'an hazinesini
keşfe çıkıyoruz**

Fatma Bayraktar
Karahan

Komşulara Yardım

Çok sıcaktı hava. Köyde işlerin arttığı, Ramazan sonrası sıcakların iyice başladığı zamanlardı. Ekim dikim yapıp tarlalarda aylarca zehirli ot temizlikleri, gübreleme yapılmış; nihayet hasat zamanı gelmişti çoğu sebze için. İş çoktu... Neyse ki köylüler her zamanki gibi birbirlerine destek oluyordu. İşini bitiren komşusuna, yakınına, ihtiyacı olana yardım ediyordu. Mehmet'in ailesi de her zamanki gibi sabah erkenden kalkmış, ahırdaki hayvanların bakımını ve beslenmesini yapmıştı. Şimdi de kimsesi olmadığından, tarla işlerini yapmakta zorlanan komşularına yardıma gideceklerdi.

Mehmet, biraz huzursuzdu. Bazı günler her şeye sinirlenir, morali bozulurdu. Bu sabah da tam böyle bir ruh halindeydi. Komşularına yardım etmek zorunda mıydılar ki sanki? Herkes kendi işini yapsa daha iyi olmaz mıydı? Ne gereği vardı bu sıcak havada tarla yollarına düşmenin? Bir yandan hazırlanıyor, bir yandan da suratı asık, kendi kendine mırıl mırıl söyleniyordu.

"Başkalarına yardım edelim, elimizdekini verelim. Oh ne âlâ... Biz çalışalım, başkaları rahat etsin. Hem kimsesi yoksa bizim suçumuz mu?" diye söylenirken tiz bir ses duyar gibi oldu.

- Hey kim var orada, diye seslendi.

- Ben, diye cevap verdi aynı tiz ses, Cerâd.

Sağına soluna bakındı Mehmet ve fark etti kıyafet öbeğinin üzerinde duran çekirgeyi. Kızgınca konuşmaya devam etti Cerâd. Sahi adı ne değişikti bu çekirgenin.

- Siz insanları anlayamıyorum hiç. Bir de bize kızar öfkelenirsiniz. Yok, ekinlere zarar verdik; yok, tüm aile birlikte gezip yardımlaşıyoruz diye. Hemcinslerinize bile merhametiniz yok sizin, ne garip varlıklarsınız böyle. Hele sen küçük hafız, hele sen. Kur'an'ı ezberliyorsun da ayetleri ne çabuk unutuveriyorsun. Sebe Suresi çünkü dersindi hem de...

Mehmet, alışmıştı hayvanların onunla konuşmasına ama çekirgenin söylediklerinden öyle utanmıştı ki cevap veremiyordu.

Çekirge devam etti kararlı ve tiz sesiyle:

- Yüce Allah, 39. ayette demiyor mu "...Başkaları için her ne harcarsanız, Allah onun yerine yenisini verir. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

- Evet, dedi Mehmet alabildiğine cılız bir ses tonuyla.

- O zaman ayeti unutarak davranma, diye devam etti çekirge Cerâd. Sen ne verirsen ihtiyacı olana ya da kardeşine, ikram olarak Allah daha iyisini verir sana. Unutma, dedi ve hızla uzaklaştı çekirge.

Mehmet hatırladı, komşularına yardım etmek değil, dün dersini verememekte aslında canını sıkan. Oysa dün veremediği dersi Sebe Suresi'nden, bugün müthiş bir ders almıştı çoktan...

PEYGAMBERİMİZ VE KÜÇÜK ÜMMETİ
YAZAN: HATİCE İPEK - ÇİZEN: YAŞAR FIRAT

HEDİYELEŞELİM SEVGİMİZİ DERİNLEŞTİRELİM

Peygamberimiz (s.a.s.); "Ey Müslüman kadınlar! Komşu hanımlar birbirleriyle hediyeleşmeyi küçümsemesin!" diyerek bize tavsiyede bulunmuş ve bu şekilde komşularımızla aramızdaki sevginin artmasını istemiştir.

Bugün alışveriş yaparken gördüm, senin beğeneceğini düşünerek bu hediyeyi sana aldım komşum.

Çok teşekkür ederim. Ne kadar düşüncelisin!

Kendime dondurma alırken sana da aldım.

Çok teşekkür ederim!

Peygamberimiz (s.a.s.); "Hediyeleşin, birbirinizi sevin. Birbirinize yiyecek hediye edin. Bu, rızkınızın artmasını sağlar." buyurmuştur.

Ne zamandır görüşemiyorduk. Ne iyi ettin gelmekle!

Evet, görüşemedik bir türlü. Özlemişim ben de seni. Sana hediye aldım gelirken. Umarım beğenirsin!

Peygamberimiz (s.a.s.); "Ziyaretleşin, hediyeleşin. Çünkü ziyaret sevgiyi perçinler, hediye de kalpteki kötü duyguları söker atar." buyurmuştur.

Peygamberimiz (s.a.s.);
“Hediyeleşin, birbirinize karşı sevginiz artsın.” buyurmuştur.

Aaa, bu benim beğendiğim kolye!

Evet, onu beğendiğini biliyordum, o yüzden sana bunu hediye olarak aldım.

H. Aîşe, Peygamberimize (s.a.s.);
“Ya Rasulallah, iki komşum var, hangisine hediye vereyim?” diye sordu. Peygamberimiz de ona; “Kapısı sana daha yakın olana ver.” diye buyurdu.

Bu vazoyu çok beğendim. Komşularımdan birine almak istiyorum ama... Hangisine alsam acaba?

Yan komşumuz Songül hanıma al, o daha yakın. Kapısı bize daha yakın komşularımızla daha çok ilgilenmeliyiz.

Kabul edemem hediyeni, çok teşekkür ederim.

Yavrum kabul et, hediye geri çevrilmez. Sen de sonra ona hediye alırsın.

Peygamberimiz (s.a.s.), kendisine hediye verilen kişinin, hediyesi küçük görmemesini istemiştir.

Anne hediyeleşme yaptık. Arkadaşıma bana aldığı hediyeye bak! Kurşun kaleminden hediye mi olurmuş hiç?

Öyle deme oğlum, hediyenin büyüğü küçüğü olur mu? Gücü onu almaya yetmiş demek ki! Sakın küçük görme!

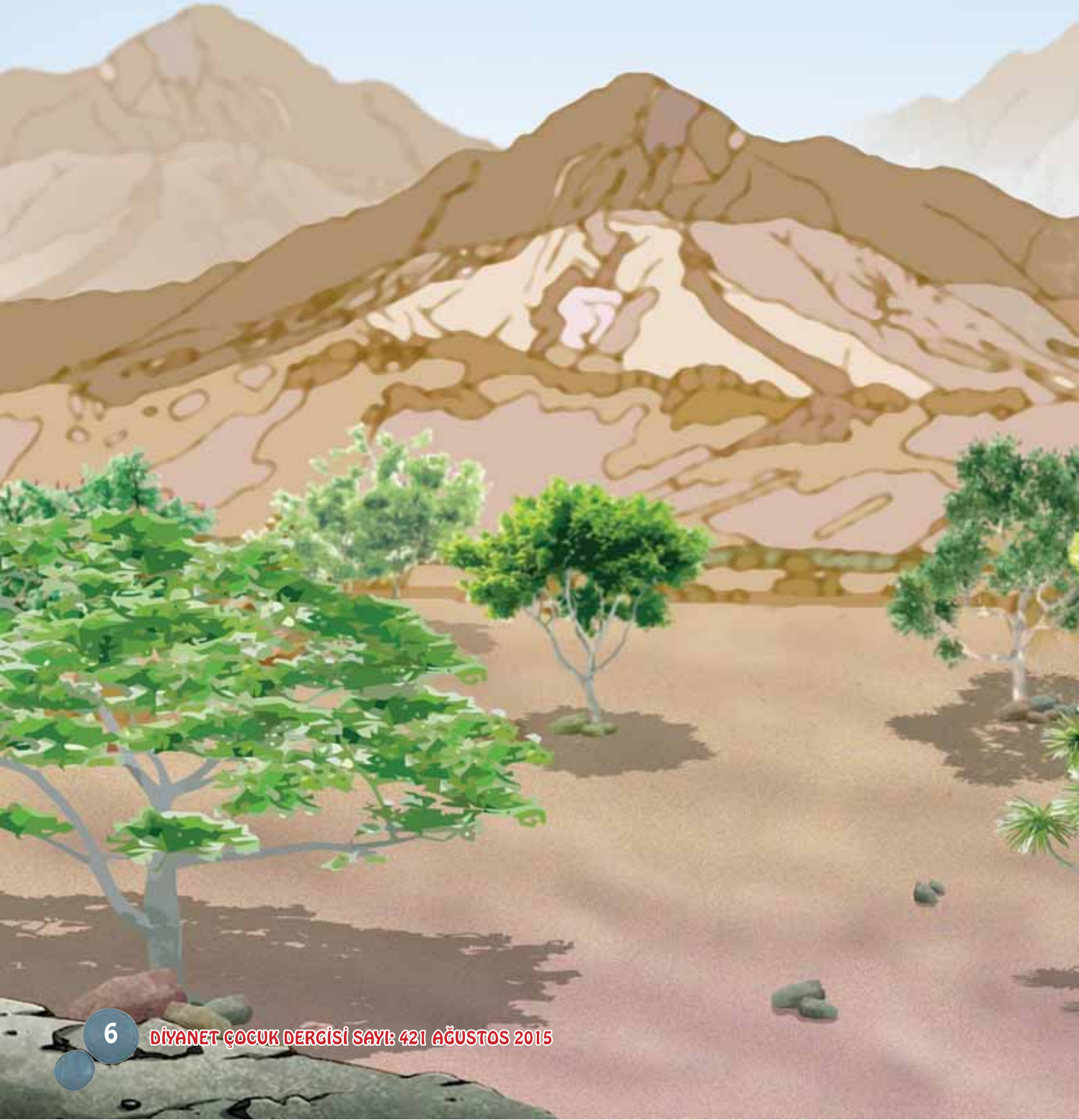
Peygamberimiz (s.a.s.), bize verilen hediye kabul etmemizi ve geri çevirmememizi tavsiye etmiştir.

kutup yıldızı

Musa Mert

HEM EN CESUR, HEM EN MERHAMETLİ

Bir askerî sefer dönüşüydü.
Peygamberimiz, öğle vakti olup sıcak
çökünce, ağaçlık, çalılık bir vadiye mola
verdi. Mücahitler, ağaçlar altında
gölgelenip dinlenmek üzere çevreye
dağıldılar. Peygamberimiz de Semure
denilen sık yapraklı bir ağacın altında
dinlenmeye çekildi. Kılıcını ağaca asıp
uzandı ve uykuya daldı.

Bu sırada bir düşman, sinsice sokuldu.
Peygamberimizin kılıcını kınından yavaşça
sıyırdı ve Peygamberimizin boynuna dayadı.
Kılıcın soğukluğunu ensesinde hisseden
Efendimiz gözlerini açtı. Bir de baktı ki
bir adam tepesine dikilmiş, "Şimdi elime
düşün!" diyen gözlerle ona bakıyor.

Adam, öfkeli bakışlarla,

— Benden korkuyor musun, diye sordu
Efendimize. Peygamber Efendimiz oldukça
sakindi. Onun bu sorusunu basitçe,

— Hayır, diye cevapladı. Yaptığı işten
büyük keyif aldığı her hâlden belli olan
adam bu sefer,

— Peki, şimdi seni benim elimden kim
koruyup kurtaracak, diye sordu.

Peygamber Efendimiz, soğukkanlı ve
kendinden emin bir şekilde adamın yüzüne
üç kez:

— Allah, diye öyle bir haykırdı ki adam ne
yapacağını şaşırdı.

Kılıç onun elindeydi ama karşısında
korkusuzca, "Allah!" diyen biri vardı. Adam,
bu soğukkanlılık ve kendine güven
karşısında öyle korktu ve öyle şaşırdı ki,
elindeki kılıcı düşürdü. Bu sırada
Peygamberimiz, bir ok gibi fırladı yattığı
yerden. Çevikçe bir hareketle düşen kılıcı
kaptığı gibi adamın boğazına dayadı.

— Peki, şimdi seni benim elimden kim
kurtaracak, diye sordu.

Adam korku içindeydi. Kesin öldürür, diye
düşünüyordu. Hiç olmazsa acı çektiirmeden
öldürsün diye,

— İyi bir cezalandırıcı ol, dedi, yalvaran
gözlerle. Peygamber Efendimiz,

— Allah'tan başka ilâh olmadığını ve benim
Allah'ın elçisi olduğumu kabul ve itiraf
eder misin, dedi. Adam,

— Hayır, kabul etmem. Ancak sizinle
çarpışmamaya, sizinle savaşacak herhangi
bir topluluk içinde bulunmamaya söz
veririm, diye karşılık verdi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz
merhamet edip adamı serbest bıraktı.

Derin bir nefes alan adam, hızla
arkadaşlarının yanına döndü. Yanlarına
vardığında onlara şöyle diyordu:

— İnsanların en hayırlısının yanından
geliyorum.

ZEHRA

Sümeýra T. Demir yazdı,
M. Ahmet Demir çizdi.

Zehra
orada sessiz
sedasız
ne yapıyorsun
öyle?

Anneciğim
küçük bir
sürprizim var
sana ve
babama.

Ya öyle mi?
Merak ettim
doğrusu!

Çok az kaldı anne,
tamamlamak üzereyim.
Bitireyim hemen
geleceğim yanınıza.

Peki
Zehracığım,
bekliyoruz.

İşte tamamladım!
İkinize de birer resim yaptım.
Bakalım beğenecek misiniz?

Canım kızım bu resim çok
güzel olmuş. Çiçekleri çok severim
zaten. Ne kadar güzel resmetmişsin?

Teşekkür ederim anneciğim.
Bu da babama yaptığım resim.

Bana da rengarenk
gökkuşağı çizdin demek!
Gerçekten güzel olmuş.
Ellerine sağlık kızım.

Teşekkürler
baba!

Asıl biz sana teşekkür ederiz.
Hiç beklemediğimiz bir anda bu güzel
hediyelerle bizi mutlu ettin.

Hediye mi?
Hediye sayılır mı ki
bu küçük resimler?

Sayılmaz olur mu kızım?
Hem de bizim için çok kıymetli
hediyeler bunlar.

Herhangi bir karşılık
beklemeden verdiğin
her şey hediyedir kızım.
Üstelik sen el emeğinle
hazırladın bunları.

Ben hiç böyle düşünmemiştim.
Çok sevindim şimdi.
Öyleyse gidip tüm sevdiğim
için hediyeler hazırlayayım.

SEVGİ OLMASAYDI

Bilinmeyen bir zamanda,
bilinmeyen bir yerde, bir
şehir vardı. Oraya "Sevgi
Şehri" diyorlardı.

Neden mi?

Çünkü o şehrin insanları,
kalplerini sevgiye
açmışlardı. Sevgi de onların
kalplerini öpüp sarmıştı.

Bu yüzden güneş, sevgiyle
doğar ısıtırdı orayı. Anneler,
babalar sevgi sayesinde
çocuklarının yumurcaklıklarını
umursamazdı. Çocukları için
uykusuz kalır, gece gündüz
çalışırlardı. Çocuklar da anne
babalarının bir dediğini iki etmezdi.
Ağabeyler, ablalar kardeşlerinin
ellerinden tutar, onları en güzel çiçeklerin
olduğu bahçelere götürürdü. Birlikte
birbirinden güzel oyunlar oynarlardı. Hiç
mızıkçılık da yapmazlardı. Öğretmenler en güzel
bilgileri okşayıp öperek öğretirdi öğrencilerine.
Kardeşler, akrabalar, arkadaşlar, komşular
birbirlerine hep sevgiyle yaklaşır, birbirlerini üzmezdi.
Sevgi sayesinde mutluluk sarmıştı bütün şehri.

Sevgi onları birbirine sımsıkı kenetliyordu. Onlar birbirlerine kenetlendikçe de sevgi hayat buluyordu. Aslına bakarsanız, onların bu güzel davranışlarıydı sevgiyi besleyip yaşatan.

Böyle güzel güzel yaşayıp giderken, ne olduysa işte o zaman oldu:

Bir gün sevgiyi ihmal ettiler.

Herkesin kendine göre haklı bir bahanesi vardı. Kiminin yapacak çok işi olduğundan zamanı yoktu. Kimi "Hep ben mi anlayışlı olacağım, bir de o olsun!" dedi. Kimi "O bana yan baktı!" dedi. Kimi "Önce o başlattı!" dedi. Kimi öyle dedi, kimi böyle...

Bütün bunlara rağmen içlerinde uyanan sevginin ortaya çıkmasına da bir türlü izin vermediler. Sevgiyi kalplerine tamamen hapsettiler.

Sevgi, yapayalnız kalıvermişti. Zindan hayatı yaşıyordu. Onu besleyecek sevgi davranışları olmadığından da gıdasız ve nefessiz kalmıştı. Her geçen gün biraz daha zayıfladı, eridi. Hayat belirtilerini yavaş yavaş yitirdi.

Nihayet bir gece sevgi öldü.

Bundan sonra "Sevgi Şehri"nde neler oldu dersiniz? Onu da varın siz tahmin edin.

OSMANLI DEVLETİ'NDE EĞİTİM-ÖĞRETİM

YAZAN: BÜŞRA BİÇER

ÇİZEN: YILMAZ DAĞLI

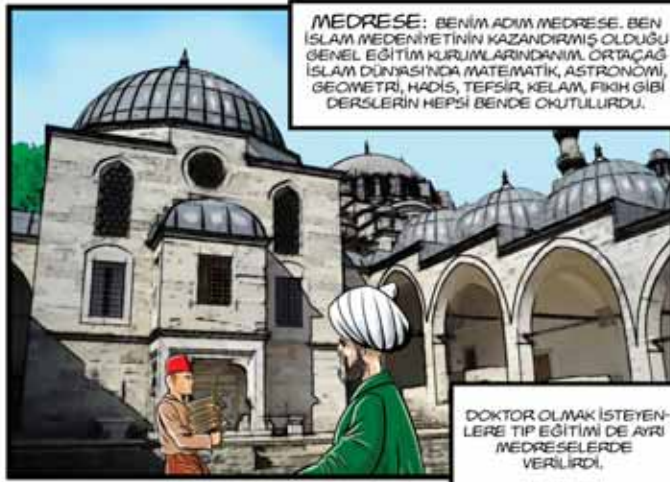

OSMANLI DEVLETİ'Nİ OSMANLI DEVLETİ YAPAN ŞEY İLME VE ADALETE VERDİKLERİ ÖNEMDİR. BU YAZIMIZDA, EĞİTİM SİSTEMİ İLE ADALET SİSTEMİNİN BAZI KURUMLARI İLE BURALARDA GÖREV YAPANLARA KISACA BİR BAKALIM İSTEDİK.

OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİME, İLME ÇOK ÖNEM VERİLİRDİ. BU, İSLAMIN İLME VERDİĞİ BÜYÜK DEĞERDEN KAYNAKLANIYOR. SİBİYAN MEKTEPLERİNDEN MEDRESEYE KADAR BİRÇOK EĞİTİM KURUMU VARDI.

SİBİYAN MEKTEBİ ÇOCUKLAR İÇİN İLK EĞİTİM VE ÖĞRETİM VERİRDİ. MEDRESE DE GÜNÜMÜZDEKİ ÜNİVERSİTENİN YERİNİ TUTUYORDU.

OKUDUĞUN MEDRESEDE EN ZİHADE HANGİ HOCADAN DERS ALDIĞIN DAHA ÇOK ÖNEMLİDİ. BİR ANLAMDA SÖYLE BANA HOCANI, KİM OLDUĞUNU SÖYLEYİYİM SANA GİBİ BİR DURUM VARDI YANI.

MEDRESE: BENİM ADIM MEDRESE. BEN İSLAM MEDENİYETİNİN KAZANDIRMIŞ OLDUĞU GENEL EĞİTİM KURUMLARINDANIM. ORTAÇAĞ İSLAM DÜNYASINDA MATEMATİK, ASTRONOMİ, GEOMETRİ, HADİS, TEFSİR, KELAM, FIKH GİBİ DERSLERİN HEPSİ BENDE OKUTULURDU.

DOKTOR OLMAK İSTEYENLERE TIP EĞİTİMİ DE AYRI MEDRESELERDE VERİLİRDİ.

SELÇUKLU DÖNEMİNDEKİ NİZAMİYE MEDRESELERİ, SAHN-I SEMAN MEDRESELERİ, SÜLEYMANİYE MEDRESELERİ EN ÜNİVERSİTERİDİR.

SAHN-I SEMAN: FATİH SULTAN MEHMETİN İSTANBULU FETHİNDEN SONRA KURDUĞU EĞİTİM KURUMLARI ARASINDA...

...EN ÜST DÜZEYDE EĞİTİM VEREN BİR MEDRESEYİM. EĞİTİMİN EN GÜZELİ BENDEDIR.

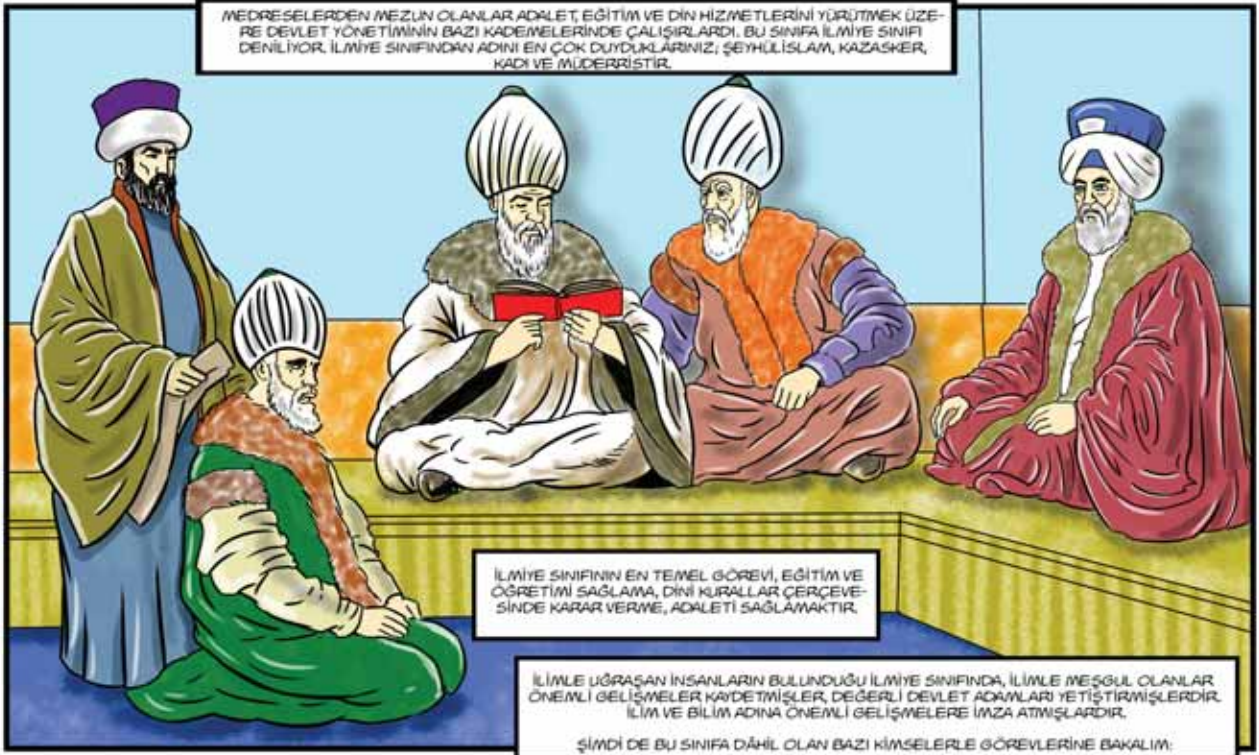
ENDERUN:

BEN OSMANLI DÖNEMİNDE YAŞAMIŞ BİR SARAY OKULUYUM. FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNDE ORTAYA KONYULDUM. GELİŞTİRİLDİM. FARKLI MİLLETLERDEN GELEN ÇOCUKLARI BİR BİR EĞİTTİM. BÜYÜTTÜM. ÖNEMLİ YÖNETİM KADROLARI BENDE EĞİTİM ALMIŞTIR.

İLMIYE TEŞKİLATI: OSMANLI DEVLETİNDE İLİM ADAMLARININ YETİŞMESİNİ SAĞLAYAN KURUMUN ADI İLMIYE TEŞKİLATIDIR.

İLMIYE, OSMANLI DEVLETİNDEKİ BAŞLICA KURUMLARDAN BİRİSİDİR.

çocukça
düşünüyorum

Yazan: Mutlu Doğan

YUSUF İLE TAMBURUN ARKADAŞLIĞI

Yusuf çatı katında köşe bucak topacını arıyordu. Tavan arası o kadar dağınıktı ki, tozlu eşyalar arasında ufacık topacı bulmak ne mümkün. Yusuf'un eli yüzü toz içindeydi. Bir ara çatı katının duvarındaki tambur iliştirdi gözüne. Tamburu görür görmez topacı aklından çıkıvermişti Yusuf'un. Tamburu kaptığı gibi bir çırpıda babasının yanına aldı koşuverdi.

- Baba baba baaak! Çatı katında ne buldum.

Yusuf'un babası görür görmez kendi çocukluğu geldi gözlerinin önüne. Tamburi Cemil Bey gibi büyük bir tambur sanatçısı olmak onun çocukluk hayaliydi. Ama ne yazık ki tambur ile arkadaşlığı çok kısa sürmüştü.

Yusuf'un babası tamburun teknesindeki anıların üzerine örten tozları temizliyordu. Bir taraftan da Yusuf'a tambur hakkında bilgiler veriyordu: "Evladım tamburun yedi tane teli vardır. Tambur sanatçılarına tamburi adı verilir."

O gün Yusuf'un yeni bir arkadaşı olmuştu. Yusuf yeni arkadaşını yanından hiç ayırmıyordu. Gündüzleri tamburu elinden hiç düşürmüyor, geceleri tamburunu başucuna koymadan uyumuyordu. Evin bütün odaları Yusuf'un tamburundan çıkan notalarla şenleniyordu.

do re mi fa sol la si

Günler geçtikçe Yusuf'un arkadaşı tambura olan ilgisi azalıyordu. Büyük bir tambur sanatçısı olabilmesi için Yusuf'un çok çalışması gerekiyordu. Ama Yusuf bütün bir tatil boyunca oyun oynamak varken vaktini tambur öğrenmekle geçirmek istemiyordu. Günler geceler geçiyor, Yusuf yeni arkadaşını ne arıyor ne de soruyordu. Tamburunu nemli bir köşeye bırakmış, onun yüzüne bile bakmıyordu.

Tambur bu duruma çok üzülüyordu. Arkadaşı Yusuf artık kendisine hiç vakit ayırmıyordu. Odadaki rutubetten tambur hasta olmuş ve tellerinden bir tanesi kopmuştu. Ama Yusuf'un bundan haberi bile olamamıştı. Bunu farkeden babası Yusuf'u durumdan haberdar etti. Bunun üzerine Yusuf babasıyla birlikte hastalıktan sesi kısılan tamburu doktora götürdü. Tambur çok bitkin düşmüştü.

Doktor tamburu tepeden tırnağa muayene etti. Sırtını dikkatli bir şekilde dinledikten sonra tambura seslendi:

- Sesin ne kadar çok kısılmış. Ağzını kocaman aç, sonra yüksek sesle 're' de bakayım.

- ReeEEEEEEEE

Tambur tiz, yani ince bir ses olan re notasını kolaylıkla söyleyebilmişti. Tambur, doktor amcaya yüksek sesle bütün notaları okudu:

do re mi fa ... la si do

Doktor notaları okurken sol notasında tamburun sesinin çıkmadığını fark etti.

Muayenenin sonunda tamburun ses tellerinden birisinin koptuğunu anladı. Yusuf'a dönerek "Arkadaşını çok ihmal etmişsin, onu rutubetli yerlerden koruman gerekirdi." dedi. Ve "Tamburun reçetesine sadece iyi bir arkadaş yazıyorum. Çünkü iyi bir arkadaş bütün hastalıklara şifadır." diye sözlerine devam etti.

Yusuf arkadaşı tamburun hastalığından kendisini sorumlu tutuyordu. Arkadaşlık üzüntüleri paylaşmak, sevinçleri sınırsız kucaklamaktı. Yusuf arkadaşı tamburu sınırsız kucakladı. Hastalığının iyileşmesi için iyi bir arkadaş olacağına dair tambura söz verdi.

İKİ GÜZEL ŞEY

Ben bir yeniçeriyim.
Osmanlı ordusu, askeri
denilince hep benim
adımı duymuşsunuzdur.
Koca ordu benden
ibaret değil elbette.
Birçok arkadaşım var.

Yayalar, atlılar,
topçular, tımarlı
sipahiler, akıncılar,
solaklar ve hatta
sakalar...

Solaklar Yeniçeri Ocağı'nın
içinden çıkarlar. Ben
diyeyim padişahın
muhafızları siz deyin
korumaları. Padişahın
sağında duranlar oku sol
eliyle atıyor. Bu yüzden
solak denmiş. Solunda
duranlar da tam tersi.
Böylelikle padişaha
arkalarını dönmeden
koruyabiliyorlar.

Tımarlı sipahi çok
garip bir isim değil
mi? Ancak askerin
bulunduğu sınıfı çok
iyi anlatıyor. Tımar,
toprağın yani
arazinin adı. Sipahi
de asker demek.
Tımarı işleyerek
arazinin geliri ile
asker yani sipahi
yetiştiriliyor. Sefer
olmadığında toprağı
işliyorlar. Savaş
zamanında ise atları,
silahları ile orduya
katılıyorlar.

Şimdi yaz ayları en çok susadığınız
zamandır. Siz susarsınız da biz
savaşta susamaz mıyız?
İmdadımıza sakalar yetişir. Saka,
askere su dağıtır.

Akıncılar, ah o akıncılar olmasa savaş öncesi karşı taraf hakkında bilgiyi kim getirirdi. Doğal olarak yabancı dilleri de var. İyi de savaşıyorlar. Malkoçoğulları ismi hikâye değil yani. O, akıncı yetiştiren meşhur ailelerden biri.

Bütün askerî teşkilatı saymaya kalksak dört-beş günlük tarih dersi vermemiz gerekebilir. Ben size en iyisi kıyafetimizin bile düşman askerini korkutmaya yettiği bir anıyı anlatayım.

Denilir ki Ren nehrinin yakasında iki farklı ülkenin halkı tarım yaparmış. Her yıl hasat zamanında ülkelerden biri diğerinin tarafına geçer ve onların mahsullerine el koyarmış. Bu duruma hiç ses çıkaramayan diğer yakadakiler çareyi Osmanlı Devleti'nden yardım istemekte bulmuşlar. Osmanlı Devleti onlara yardım için birkaç çuval göndermiş. Çuvalların içinden ne mi çıkmış? Yeniçeri üniformaları. Köylüler hemen bunu giyerek hasat zamanı nehrin kenarında dolaşmaya başlamışlar. O kıyafetleri gören nehrin diğer yakasındakiler Osmanlı ordusunun onlara yardıma geldiğini zannetmişler. Korkudan nehrin kendilerine ait olmayan yakasına geçmemişler. Böylelikle ürünler o yıl sahiplerine kalmış.

Savaşta yalnız askerler mi kahraman olur, gazi olur? Savaş aletlerinin de böyle anıldığı olur. Tıpkı Nusret Gemisi gibi. Onu Çanakkale Deniz Zaferi'nden hatırlıyorsunuz. Elbette marifet gemiden ziyade komutandadır. Ancak kimse o gemiden öyle bir performans beklemiyordu. Fakat Allah'ın yardımı ile komutanlar çaba gösterdiler ve Çanakkale düşmana geçirilmedi.

Askerlik zor meslek. Kolay değil. Zor ama kahramanca cepheye gidiyorsun. Herkes yapamaz bunu. Sana kahraman desinler diye gitmiyorsun tabii. Karşılığını Allah'tan beklemeli yalnızca. Cepheye korkmadan çarpışanından nöbet tutanına kadar onları bekleyen büyük müjdeler var. Bu müjde bir ayette iki güzel şey olarak bildiriliyor. Aşağıya o iki güzel şeyin ne olduğunu yazdık. Bulmak için her bir harfin yerine alfabede kendinden önce gelen harfi koyun!

Z B T F I J U M J L

Z B Ğ B A J M J L

HEDİYELERİN DİLİ OLSA!

Adına yakışır bir teyzeydi "Hediye teyze!" En büyük zevki çocukları mutlu etmektir. Boy boy hediye kutuları, rengârenk, desenli kâğıtlar, kurdeleler, bol bol yapıştırıcı alır ve çeşit çeşit hediye kutuları hazırlardı çocuklara. Kutuların içine koymak için de küçük sevimli hediyeler seçerdi genelde. Bazen boya kalemleri, bazen kokulu bir silgi, bazen küçük bir toka, minik not defterleri, anahtarlıklar, sevimli oyuncaklar... Maddi değerinden çok, manevi değeri olan hediyeler... Bu hediyelerden alıp da yüzünde gülücükler açmayan çocuğa rastlamamıştı henüz. Ta ki, mahalleye yeni taşınan ailenin küçük kızı Seher'i tanıyana kadar. Hediye teyze, mahalleye taşındıkları ilk zamanlar verdiği "tanışma hediyesi"yle anlamıştı, Seher'i memnun etmenin zor olduğunu. Seher daha sonraki günlerde de Hediye teyzenin verdiği hediyelerden, yaptığı küçük sürprizlerden bir türlü mutlu olmuyordu. Hediye kutusundan oyuncak çıksa, boya kalemi istiyor, boya kalemi çıksa, "Neden anahtarlık değil!" diyordu. Ona hediye beğendirmek ve onu mutlu etmek çok zordu. Bazen de diğer arkadaşlarına verilen hediyelerin kendisinininkinden daha güzel olduğunu söylüyordu.

Hediye teyze âdeta çaresiz kalmıştı. Sonunda, ona boş bir hediye kutusuyla birlikte bir ders vermeyi planladı.

Seher, "Acaba bu sefer hediye paketimden ne çıkacak!" diye düşünerek heyecanla açtı Hediye teyzenin verdiği renkli kutuyu. Kutu kocamandı. "Kesin bu sefer büyük bir hediye çıkacak içinden." diye düşündü. Ama kutu boştu! Çok şaşırdı Seher. "Aaa nasıl olur?! Hediyem nerdeeee?!" der gibi baktı Hediye teyzeye. Şaşkınlığının yerini hayal kırıklığı almıştı. Hediye teyze belki o gün boş bir hediye kutusu vermişti Seher'e ama Seher, çok önemli bir şey öğrenmişti. Küçük şeylerle mutlu olacaktı artık ve beklenti içine girmeden, değer verecekti herkese. Notta şunlar yazılıydı:

Sevgili Seher;
En güzel hediye sorarsan eğer,
Ne çikolatadır ne de şeker,
Ne altındır ne mücevher,
Yüreklerle mutluluk eker,
Sevdiklerimize verdiğimiz değer.
Yüzleri güldürür ne verirsen ver,
Sevgiyle verirsen eğer!

MAŞALLAH MELEKLERİME. KUR'AN'IN
MİS KOKUSU DÖRT BİR YANIMIZI
SARMIŞ. ASIL SİMDİ BEN GERİDE
KALACAM.

DUR BEN DE
KALDIĞIM
YERDEN
DEVAM EDE-
YİM. MADAM
BOYLE GÜZEL
BİR YARIŞ VAR.
GERİDE
KALMAYAYIM.

ANNE BUGÜN YUSUF SURE-
Sİ'NİN MEALİNİ VERECEKTİN.
CÜZÜN BİTİNCE UNUTMA.

OKUYACAĞIZ, ÖĞRENECEĞİZ
BİRLİKTE. AMA ÖNCE CÜZÜMÜ
BİTİREYİM.

ANNE,
BEN BEŞ
CÜZ
OKUDUM

AKLIMDA
CANIM. HİÇ
UNUTUR MUYUM?
NE OKUDUĞUMU-
ZU ÖĞRENMEK
ÇOK
ÖNEMLİ.

SEN DE ÇOK
HIZLI OKU-
YORSUN
MAVİCİĞİM.
DAHA YAVAŞ
OKU. YOKSA
BU HIZLA HE-
PİMİZİ
GEÇECEKSİN.

TAMAM MAVİCİĞİM, MÜSAADE ET.
BİZ DE BİTİRELİM. DERS BİTİNCE
OYNAYACAĞIZ BİRLİKTE.

BEŞ CÜZ OKUDUM. ON CÜZ
OKUDUM. HEPSİNİ OKUDUM.

Yazan ve Çizen: Hafsa Boynukalın

"PABUCU DAMA ATILMAK"

- Zaman nasıl değerli hâle gelir?
- Elbette çalışarak...
- Nasıl çalışmalıyız?
- Kendin için uygun olan işi, en iyi şekilde öğrenip, kimsenin hakkını yemeden, sağlam bir biçimde yaparak.
- Sorularımdan sıkıldınız mı Beyamcacığım?
- Hayır, sen sor ben söyleyeyim.

Beyamca ile sohbetimize genellikle böyle başlıyorduk. Civardaki herkes ona saygısından ötürü "Beyamca" derdi. Eski bir zanaatkâr olan Beyamca ile tesadüfen tanışmıştık.

Burası küçük bir kasaba. İç içe yolları, eskiden kalma minicik dükkânları pek çok. Yaz tatilimde burada yeni şeyler öğrenme fırsatı bulurum. Beyamcaya sıcak bir öğle vakti çeşme başında dinlenirken rastladım. Elinden yükünü kaptığım gibi evine dek taşıdım. Bahçesinde neler vardı neler... Meyve ağaçlarından kırmızı kirazlar, kayısılar küpeler hâlinde sallanıyordu. Bir köşede ise rengârenk deriler, alet edevat...

- Masal gibiymiş bahçeniz Beyamca! dedim.

O ise bana gülerek:

- İster misin, sen sor ben söyleyeyim?
- Tamam, dedim. Siz herhâlde ustasınız.
- Ben gençliğimde deri işiyle uğraşırdım; çanta, ayakkabı yapardım. Şimdi ise buracıkta devam ediyorum çalışmaya. Allah çalışanı sever. İşini iyi yapmayanın pabucu kısa sürede dama atılır.
- Dama mı atılır dediniz?
- Evet ya; bak sana anlatayım: Dedelerimiz, dürüst, sağlam karaktere sahip kimselermiş. Mesleklerini ahlaka uyarak yaparlarmış. Bunun için bir teşkilat da kurmuşlar. Helal kazanç, güzel ahlak, doğruluk, yardımseverlik gibi güzel huyları ilke edinerek çalışırlarmış. Tabii bu güzelliklerin kaynağı hep Sevgili Peygamberimizin sünneti ve emirleridir.

Mesleki kuralları ihlal edenlere ceza verilirdi. Bunlar genelde caydırıcı cezalar olurdu.

- Nasıl cezalar verilirdi?
- Herkesin meslek ahlakıyla çalıştığı o dönemlerde, kusurlu mal satmak nadir rastlanan durumlardandı. Sağlam olmayan bir ayakkabı nedeniyle kethüda, yiğitbaşını tahkikata çağırırmış.
- Kethüda ne demek Beyamca?
- Kethüda, tüccar ve zanaatkârı denetleyen, işlerin düzgün ve hilesiz yapılmasını sağlayan yöneticidir. Yiğitbaşı ise onun yardımcısıdır.
- Ya sonra ne yapılmış?
- Eğer bir imalat hilesi söz konusu ise usta çağırılır, esnafın ileri gelenlerinin huzurunda kethüda tarafından uyarılır, aldığı ücret müşteriye iade edilir, dava konusu olan ayakkabı da dama atılmış.
- Ayakkabının dama atılması ne anlama geliyor?
- Bu bir usta için en büyük ayıpmış. Mesleki itibarını bitirir, müşterisi kalmazmış.
- Yani ustanın pabucu dama atılıyormuş.
- Evet. Bir ustanın, "Pabucunun dama atılması" artık meslekten ekmek yemesinin zor olduğunun işaretiymiş. Böylece bütün esnafın titizlik ile iş yapması sağlanırmış.
- Ağzına sağlık Beyamca, birçok şey öğrenmiş oldum sayende. Eve geç kalmayayım, diyerek kalktım: "Pabucum dama atılır sonra."
- Birlikte güldük.

BURÇİN İLE BURHAN

"İYİ Kİ GELDİK EDİRNE'YE
YOLCULUK YAPTIK TARİHE"

Yazan: Hatice İPEK
Çizen: İbrahim ÇİFTÇİ

Keşke benim de bir zaman
makinem olsa! Tarihe yolculuk
yapabilsem...

Makineye gerek yok, ben
sizi tarihe yolculuğa
götüreyim.

Nasıl yani?

Tarih kokan bir
şehir geziye gitmeye
ne dersiniz?

Sen çok yaşa canım
babam deriz!

Yaşasınnnnn!!!

Hanım hazırlanın, bu
hafta sonu Edirne'ye
geziye gidiyoruz!

Edirne, Bursa'dan sonra, Osmanlı Devleti'nin ikinci başkentidir çocuklar. İstanbul'un fethedilmesine kadar Edirne başkent olmuştur.

Ülkemizin en fazla sayıda tarihî camilerine sahip üç ilimizden biriymiş ayrıca.

Ne güzel!

Ooo, Edirne'ye yolculuk ile birlikte tarihe yolculuğumuz başladı bile...

Evet, bu araba da zaman makinemiz olsun!

Sür kaptan baba, tarihe yolculuğa...

İşte çocuklar, Sultan İkinci Selim'in, Mimar Sinan'a yaptırdığı ve Mimar Sinan'ın ustalık eserim dediği Selimiye Camii...

Harika!

Çok etkileyici!

İnsanın içi, bakarken bile huzurla doluyor!

EDİRNE DENİLİNCE

Edirne denilince akla ilk gelen Selimiye Camii'dir. Hem Üç Şerefeli Camii hem de Selimiye Camii'nin bazı şerefelerine farklı merdivenlerden çıkılır. Farklı merdivenlerden çıkanlar birbirlerini göremezler.

Osmanlı camileri içinde hangisinin en üstün mimariye sahip olduğunu sorarsanız cevap Edirne şehrinden gelir: Selimiye Camii. Şaşırdınız değil mi, İstanbul değil, Edirne.

Edirne, hastanesiyle de ünlüdür. Edirne Darüşşifası uzun yıllar Osmanlı'da tıp eğitimi veren bir merkez olmuştur.

Bu hastane aynı zamanda akıl ve ruh sağlığı bozulanlara su sesi, müzik ve güzel kokularla tedavi uygulaması ile meşhurdur.

İstanbul'un fethi gibi birçok plan da Edirne Sarayı'nda yapılmıştır. Fetihle ilgili kararların bir kısmı bu sarayda alınmıştır.

Selimiye Camii

Edirne Darüşşifası

İstanbul'un fethinde kullanılan meşhur şahî topun atış denemesi Edirne'de yapılmıştır.

Fatih Sultan Mehmet Han'ın oğlu Cem Sultan, Edirne'deki sarayda doğmuştur.

Fatih fethi ve sefere gitmediği zamanlarda vaktini Edirne Sarayı'ndaki Cihannümâ Kasrı'nda kitap okuyarak, âlimlerle bir araya gelip sohbet ederek geçirmiştir.

Kanuni Sultan Süleyman'ın kanunlarını Edirne'deki sarayda yazdırdığı söylenir.

Depremler, yangınlar, su baskınlarından sonra bir de 19. yy.daki düşman işgali sebebiyle Edirne'deki tarihi birçok binadan geriye çok az şey kalmıştır.

Şimdi bir sınır şehrimiz olan Edirne, Osmanlı Devleti zamanında da birçok göçe şahit olmuştur. Özellikle Balkan Savaşları esnasında birçok hüznü olay yaşanmıştır.

Cihannümâ Kasrı

bu ay ne
olmuş?

Selman Tuna

Kuyulu Mescit

Arkadaşlar merhaba,

Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı Bilecik ilinin Söğüt ilçesinde, bina olarak çok küçük ama anlamca çok önemli ve büyük olan bir mescidi hiç duydunuz mu?

Ertuğrul Gazi, Söğüt'e yerleşince yaptığı ilk iş akrabalarının su ihtiyacını karşılamak için bir kuyu kazmak olmuştur. Su temiz görünse de bundan emin olmalıydı. O günün şartlarında suyu tahlil etmek için bir laboratuvar imkânı olmadığından Ertuğrul Gazi suyu kendisi ve atı üzerinde içerek test etmişti. Üç gün boyunca suyu denemiş ve sağlıklı olduğuna karar verince akrabalarının da kullanmasına izin vermişti. Ertuğrul Gazi bu mutluluğunu, kuyunun hemen yanına bir mescit inşa ederek arttırmıştı. Başlangıçta kuyunun başka yere kazılmasını isteyenler vardı ama onlar da temiz su bulunmasına sevindikleri için bu kuyuyu kullanmaya başladılar. İçlerinden biri su içmek için kuyudan bir tas su aldı, tam içecekken bu suyla önce abdest almanın daha güzel olacağını düşündü. Abdest aldığı sırada onu gören Müslüman olmayan bir grup ağza da su verildiğini gördüler. El, yüz ve ayak gibi kolay kirlenen uzuvların yıkanmasını anlamışlardı. Ancak onlar kadar çabuk kirlenmeyen ağzın yıkanmasına bir anlam veremediler. Bunu anlamak için en bilgili kişi olan Ertuğrul Gazi'ye danıştılar.

Ertuğrul Gazi'nin gelen kişilere, gün içinde insanların ağızlarından çıkan kötü sözlerden arınmak için abdest sırasında ağızlarını da yıkayarak ibadete hazırlandıklarını anlattığı söylenir. Onu dinleyenler, İslam dininin bu hassas düzeni karşısında hayrete düştüler. Sordukları ve merak ettikleri her konuda bilgi alınca, Müslüman olmaya karar verdiler. Bu olay herkesi çok sevindirmişti. Ertuğrul Gazi'nin inşa ettiği mescitte ilk toplu ibadetler yapılmaya başlandı. Küçük bir mescitten kocaman bir dünyaya İslam dini yayılmaya devam ediyordu.

Bugün hâlâ ayakta olan bu mescidi, her yıl binlerce yerli-yabancı turist ziyaret ediyor ve bizler güzel bir davranışın, pek çok insana nasıl anlamlı mesajlar verdiğini daha o günden öğrenmiş oluyoruz. O mescidin yapılmasından yıllar sonra Ulu Hakan II. Abdülhamid Han, atalarının eserine sahip çıkarak mescide ilave yaptırmış, gerekli olan tadilatların yapılması için emir vermişti. Çünkü orası sadece bir ibadethane değil, aynı zamanda güzel ahlak ve örnek kişiliğin ön plana çıktığı, Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı, ilk Cuma namazının kılındığı, anlamı pek kıymetli bir mekân olmuştur.

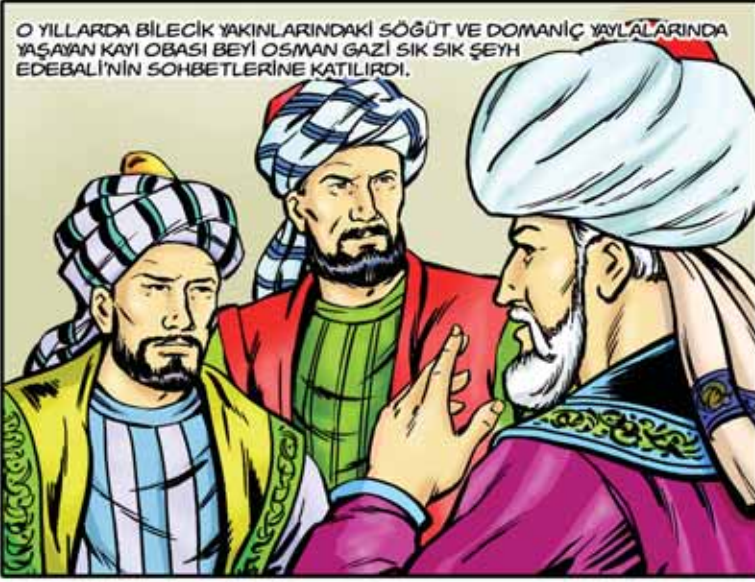
Asıl adı Ertuğrul Gazi Mescidi olmasına rağmen halk arasında Kuyulu Mescit olarak bilinir. Başka hiç bir yerde eşi yoktur. İçinde su olmasa da kuyu hâlâ durmakta ve her gidenin ibretle dinlediği hikâyesi, cami imamı tarafından gelen bütün ziyaretçilere anlatılmaktadır.

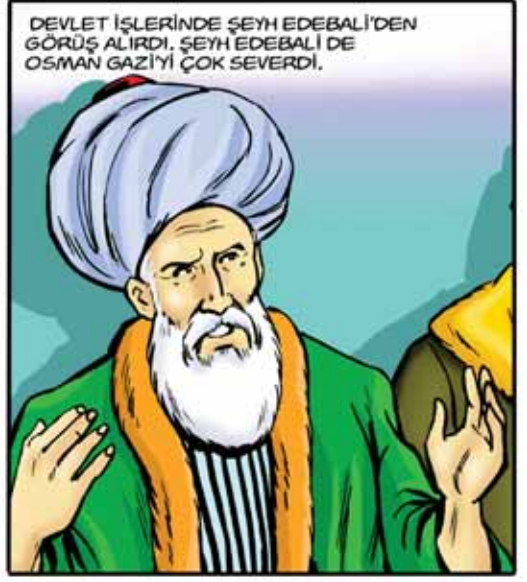
EĞİTİMİNİ TAMAMLADIKTAN SONRA ESKİŞEHİR VE BİLECİK'TE AÇTIĞI KURUMLARDA ÖĞRENCİ YETİŞTİRMİŞ, HALKA DİNİ ÖĞRETİMİŞ, FAKİR FUKARAYA SAHİP ÇIKMIŞTIR.

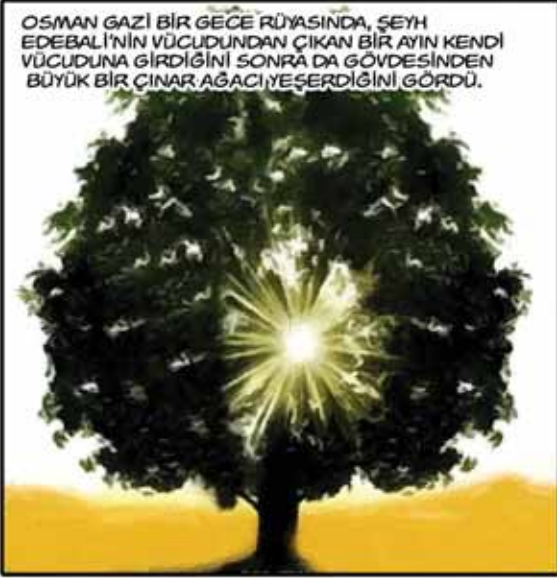
O YILLARDA BİLECİK YAKINLARINDAKİ SÖĞÜT VE DOMANIÇ YAYLALARINDA YAŞAYAN KAYI OBASI BEYLİ OSMAN GAZİ SIK SIK ŞEYH EDEBALI'NIN SOHBETLERİNE KATILIRDI.

DEVLET İŞLERİNDE ŞEYH EDEBALI'DEN GÖRÜŞ ALIRDI. ŞEYH EDEBALI DE OSMAN GAZİ'Yİ ÇOK SEVERDİ.

OSMAN GAZİ BİR GECE RÜYASINDA, ŞEYH EDEBALI'NIN VÜCUDUNDAN ÇIKAN BİR AYIN KENDİ VÜCUDUNA GİRDİĞİNİ SONRA DA GÖVDESİNDEN BÜYÜK BİR ÇINAR AGACI YEŞERDİĞİNİ GÖRDÜ.

BU RÜYA ÜZERİNE ŞEYH EDEBALI KIZI MALHUN HATUN'LA OSMAN GAZİ'Yİ EVLENDİRDİ VE SOYLARINDAN GELENLERİN KITALARI ASAN BÜYÜK BİR DEVLET KURACAKLARINI MÜJDELEDİ.

ŞEYH EDEBALI İLİM ADAMLĞININ YANI SIRA UZUN YILLAR AHI TEŞKİLATI REİSLİĞİ DE YAPTI. AHI TEŞKİLATI, ESNAFLARI HEM EKONOMİK HEM DE AHLAKİ AÇIDAN DESTEKLEYİP DENETLEYEN BİR ÖRGÜTLENMEDİR.

UZUN BİR ÖMÜRDEN SONRA BİLECİK'TE VEFAT ETTİ. OSMANLI HANEDANININ BU BÜYÜK DEDESİ NASİHATLERİYLE HÂLÂ BİZE YOL GÖSTERMEYE DEVAM ETMEKTEDİR. BEY OLDUĞUNDA OSMAN GAZİ'YE YAPTIĞI NASİHATLERİN BİR KISMI ŞÖYLE:

EY OĞUL!

BEYSİN, BUNDAN SONRA ÖFKE BİZE; UYSALLIK SANA... GÜCENKLİK BİZE; GÖNÜL ALMA SANA... ACIZLIK YANILGI BİZE; HOŞ GÖRMEK SANA...

SABIR ÇOK ÖNEMLİDİR. SABRETMESENİ BİLMELİDİR. VAKTİNDEN ÖNCE ÇİÇEK AÇMAZ. HAM ARMUT YENMEZ; YENSE BİLE BAĞRINDA KALIR.

GEÇMİŞİNİ BİLMİYEN, GELECEĞİNİ DE BİLEMEZ. GEÇMİŞİNİ İYİ BİL Kİ, GELECEĞE SAĞLAM BASASIN. NEREDEN GELDİĞİNİ UNUTMA Kİ, NEREYE GİDECEĞİNİ UNUTMAYASIN...

gölümseyin
bilimli-yorum
Vural Kaya

Bir Nezaket Medeniyetidir Kuş Evlerimiz

Bir milletin nezaketi kuş evlerinden belli olur. Kuş evlerimiz eskiden ne çoktu; bahçelerimizde, cami duvarlarında, parklarda, mesirelik yerlerde...

Kuşlar kendi başının çaresine bakamaz mı? Elbette bakarlar. Onlar doğuştan kendilerine yuva kurma özelliğine sahiptirler. Fakat biz insanlar, onlara kuş evler yaparak bir şey söylemiş oluyoruz.

Bakınız sevgili kuşlar, elbette sizin doğuştan özellikleriniz arasında kendinize yuva yapmak özelliğiniz var, fakat biz sizlere büyük bir medeniyetin torunları olduğumuzu anlatmak için sizlere kuş evler yapıyoruz. Çünkü kuş evler yapmak, bir zarafet bir incelik bir nezaket medeniyetinin göstergesidir, demiş oluyorduk kuş kardeşlere...

Peki, şimdilerde kuş evlerimiz nereye gitti?

Neden eskisi kadar önem vermiyoruz?

Neden eski tarihî camilerin orijinal mimarisinde kalanlardan başka kuş evler hayatımızda yok artık?

Kuş kardeşlerimize kendi ellerimizle yaptığımız yeni kuş evleri armağan etsek fena mı olur?

Bu ayrı bir güzellik ayrı bir heyecan katmaz mı gönüllerimize?

Bence denemeli; bu heyecanı yaşamaya çalışmalı...

Kuş evleri yapmak yerine bazı şeyler duyuyorum şimdilerde..

Çok üzıldüm biliyor musunuz?

Kuş evleri yapıp kuşları buyur etmek yerine şimdilerde balkonlara falan, "aman kuşlar bizim balkonlardan uzak dursun", diye "kuşkonmaz"lar icat etmişler.

Düşünebiliyor musunuz?

Bizim atalarımız kuş evler yapıp kuş kardeşleri evsiz bırakmazken şimdi biz torunları da kuşkonmaz icat ederek kuşları kovuyoruz.

Yakışıyor mu bu bize?

Sorarım size, gerçekten yakışıyor mu Allah aşkına?

İcat ede ede kuşkonmaz icat etmiş bizim insan abiler... Yazık, çok yazık...

Hayır, bu biz değiliz cancağızım...

Kendimize gelelim e mi?

ALLAME NİNE

HAYDİ SÖZÜT'E!
ERTUĞRUL DEDE'YE...

Yazan: Aysegül SahinGurbüz
Çizen: Demirhan Kadioğlu

MEHMET, OSMANLI TARİHİNİ OKUMAKTADIR.

OFF!!
OKUMASAM
OLMAZ MI?

OLUR AMA
NEDEN SIKILDIN
BU KADAR?

TARİH KİTABI
YA ONDAN
OLABİLİR.

NEREYE
KADAR OKUDUN?

KURULUŞ
DÖNEMİ...
SÖZÜT,
DOMANIÇ,
KAYILAR
FALAN...

PEKİ NASIL OLSA SIKILMAZDIN
TARİHTEN?

GİDİP GÖRSEK
SÜPER OLURDU!...
HEM BEZ HEY ÖĞREN...

MADAM ÖYLE AYŞE
VE ZEYNEP'İ DE ALIP
DÜŞELİM YOLA!

YAŞASIIIN!

ERTESİ GÜN ALLAME NİNE, TORUNLAR VE ZEYNEP YOLDADIR.

OSMANLI TARİHİNİN BAŞLADIĞI
YERE, SÖZÜT'E GELDİK.
GEÇTİĞİMİZ YOLUN ADINI
BİLEN VAR MI?

HAYIR.

HAYIR...

HAYIR.

BURASI
"HACILAR
YOLU".
NEDEN BÖYLE
DENMİŞ
BİLİYOR
MUSUNUZ?

HACI AMCALAR BURADAN GEÇMİŞ DE ONDAN.

AMAN NE KOMİK! SUS DA DİNLEYELİM.

İSTANBUL'LU MÜSLÜMANLAR FETHETTİKTEN SONRA MEKKE'YE GİTMEK İÇİN YOLA ÇIKAN HACILAR SÖBÜT'E UĞRAMADAN GİTMEZ OLMUŞLAR. O SEBEPTE BU YOLUN ADI "HACILAR YOLU" OLARAK KALMIŞ.

BİR MÜDDET SONRA.

EVET, ERTUĞRUL GAZİ'YE GELDİK.

AAAA ERTUĞRUL OLDU MU?

DİZİDEKİ DEĞİL AKILLI GERÇEĞİ...

BİRAZ SONRA...

ACELE EDİN DE NAMA-ZIMIZI KUYULU MESCİT'TE KILALIM OLUR MU?

GERÇEKTEN KUYULU MU?

EVEET!

ÇOK UFAKMİŞ NİNECİBİM.

OSMANLI'NIN İLK ESERİ BU CAMİ ÇOCUKLAR. O KÜÇÜK DEDİĞİNİZ CAMİ VAR YA NEREDEYSE 750 YAŞINDA NE HABER!

HAYDİ DAHA GİDİLECEK ÇOK YER VAR.

MÜZEYİ GEZDİK, YETİM HANE'YE GİTTİK. KAYMAKAM ÇEŞMESİ'NDEN SU İÇTİK. YORULDUNUZ MU?

HAYIR!

O ZAMAN GEÇ OLMAZDAN DOMANIÇ'E GİDELİM. O DÖNEMDE DOMANIÇ YAZLIK OLARAK KULLANILIRMIŞ. ORMANLARI PEK GÜZEL! PİKNİK YAPARIZ. ORADAN DA HAYME ANA'NIN TÜRBESİNİ ZİYARET EDERİZ.

NEEP HAYME ANA DA MI OLUP

OHOOO SEN NEREDE YAŞIYORSUN AYŞE!

BİZE YAKIŞAN 22 METRE KARELİK O KÜÇÜK MESCİTTEN 22 MİLYON KİLOMETRE KAREYE ULAŞAN DEDELERİMİZİ TANIMAKTIR. OKUYARAK, DİNLEYEREK YA DA BÖYLE YANLARINA GELECEK.

KİM HANGİ MÜZE BÖLÜMÜNE GİTMİŞ?

Şeyma, Merve, Zehra, Mahbup ve Rabia aynı sınıfta okuyan çok iyi arkadaşlardır. Bir gün aileleriyle birlikte yaşadıkları şehirde bulunan bir müzeye giderler. Gittikleri müze Kurtuluş Savaşı ile ilgilidir. Müzeye girmeden önce aralarında anlaşır. Herkes farklı bir savaşla ilgili müze bölümüne gidecek ve çıktığında birbirlerine isim vermeden anlatacaktır. Şimdi ipuçlarından yola çıkarak kim hangi müze bölümünü ziyaret etmiş bulalım ve tabloyu dolduralım.

MÜZE BÖLÜMLERİ

II. İNÖNÜ SAVAŞI

KÜTAHYA - ESKİŞEHİR MUHAREBELERİ

I. İNÖNÜ SAVAŞI

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ

BÜYÜK TAARRUZ

RABİA

Benim gittiğim bölümde düşmanlarımız çok güçlü olduğundan geri çekilmek zorunda kaldık. Bu savaşın sırası Merve'nin gittiği savaş bölümünden sonra, Mahbup'un gittiği bölümden önce geliyor.

ŞEYMA

Benim gittiğim müze bölümü düzenli Türk ordusunun ilk başarısı. Ayrıca bu savaştan aynı isimli 2.si de yapılmış.

MERVE

Benim ziyaret ettiğim müze bölümü düzenli ordunun ikinci başarısı ile ilgili. Bu savaştan aynı isimli 1. si de var.

ZEHRA

Benim gittiğim bölümde ise ülkemiz Yunanlıları mağlup ediyor. Ayrıca bu savaşın başka bir adı var: Başkomutanlık Meydan Muharebesi. Bir de Kurtuluş Savaşı'nın ilk savaşı bu savaş değil.

MAHBUP

Benim ziyaret ettiğim bölüm Kurtuluş Savaşı mücadelesindeki 4. savaştır. Ve bu savaşın içinde benim adımın ikinci harfinden tam 5 tane var. Bir ipucu daha: Bu savaşın ismi ülkemizde akan bir ırmağın adıdır.

Savaş Sırası	Hangi Savaş?	Kim Gitmiş?
1		
2		
3		
4		
5		

BETÜL NAZ TARİH ÇALIŞIYOR

Betül Naz, ülkesinin tarihini çok merak etmektedir. Evlerinde bulunan tarih kitabını açıp araştırmaya başlar. Kitabın arasında bir kâğıt bulur. Kâğıdın üzerinde “Anadolu’nun nasıl Türk yurdu olduğunu öğrenmek istiyor musun?” yazmaktadır. Betül Naz hemen içinden ‘EVET’ cevabını verir. Ancak kâğıtta bazı şifreler bulunmaktadır. Haydi, Betül Naz’a yardım edelim ve şifreleri bulalım.

1. SORU: Anadolu'yu ilk kez bir Türk yurdu yapan savaş hangisidir?

1. şifreyi çözmek istiyorsan aşağıda yazılan harf gurubunda sırayla soldan sağa doğru birer harf atlayarak harf karalamalısın. Geri kalan harfler sana sorunun cevabını verecektir.

IMŞAĞLKAPZÜĞĞİİRÖTUMSEAYİDTAANKMIÜÜHJARRLEĞBIESSAI

2. SORU: ..... 'nde (Noktalı yere 1. şifreyi yazıyorsun) Büyük Selçuklu Devleti'nin sultanı kimdi?

2. şifreyi çözmek için yapman gereken alfabedeki harflere sırasıyla bir numara vermek ve bu numaralara denk gelen harfleri kutucuklara yazman. Senin için bir alfabe yazdık. Haydi bakalım numaralandırmayı yap ve şifreyi çözmeye başla.

[illegible]

22	25	15	24	1	17

1	15	20	1	21	22	15	1	17

3. SORU: .....’nde (1. şifreyi buraya yazıyorsun)
 ..... (2. şifreyi buraya yazıyorsun) hangi ülkenin hangi kralı
 ile savaşmıştır?

3. şifreyi çözmek için her bir harfi yanındaki harf ile yer değiştirerek tekrardan yazmalısın.

İBAZSN MİAPAROTUR

[illegible]

OREMN İDOYEJN

.....(1. Şifre)'nde

.....(2. Şifre)

.....(3. Şifre)'i mağlup ederek Anadolu'nun kapılarını
ilk kez Türklere açmış ve buranın bir Türk yurdu olmasını sağlamıştır.

atölye

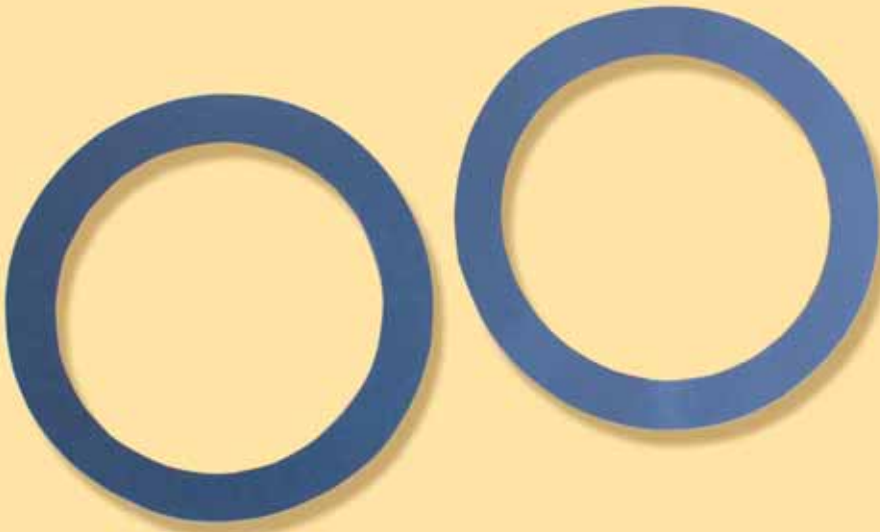
Pınar Melike
Demiralay

Kurutulmuş Çiçekler Çerçeveye

Yemyeşil kırlar, mis gibi kokan rengârenk çiçekler... O mis kokan çiçeklerden biraz toplayıp defterinizin arasında kurutmayı denediniz mi hiç? Eğer denemediyseniz geç kalmış sayılmazsınız, hâlâ çiçek mevsimindeyiz. Kuruttuğunuz çiçekler de öyle kitap, defter arasında kalmasa iyi olur. Güzel bir çerçeveyle duvarımızı süsleyebiliriz.

Gerekli olan malzemeler:

- Kurutulmuş çiçekler
- 2 adet renkli karton
- Streç film
- Makas
- Yapıştırıcı

Kartonumuzdan iki adet daire keselim. Ortalarını aynı büyüklükte açarak çerçeve hâline getirelim.

2

Çerçevelerden birine streç filmimizi gerdirerek yapıştıralım. Dikkat edelim çünkü streç film çok hassastır, yırtılabilir.

Kurutulmuş çiçeklerimizi istediğimiz gibi tasarlayarak yerleştirelim.

3

4

Diğer çerçevemize de streç filmi geçirerek çiçekli çerçevemizin üstüne getirelim ve yapıştıralım.

5

Çerçevelediğimiz kurutulmuş çiçekleri, duvarlara zarar vermeyen çift taraflı yapıştırıcılar ile odanızın en güzel köşesine asabilir ya da arkadaşlarınıza hediye edebilirsiniz.

bil-bul-öz

Arkadaşlar, iki
resim arasındaki
7 farkı
bulabilir misiniz?

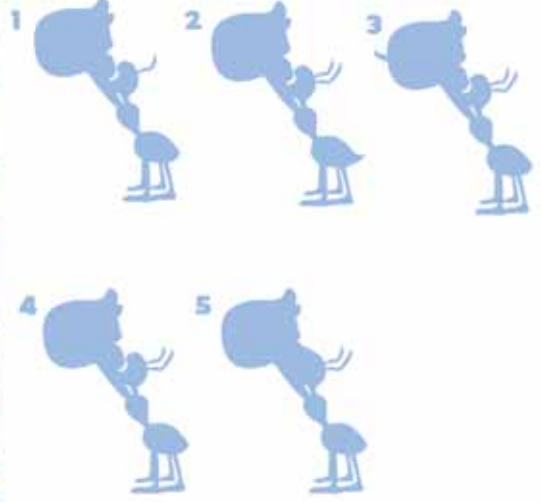
Aşağıda karışık olarak yazılmış kelimelerin doğrusunu yazarak, resimleriyle
eřleřtirebilir misiniz?

LEKKEBE NAĖAPAP TAYPAPA PUZRAK TOMOLİBO LEYSANDA

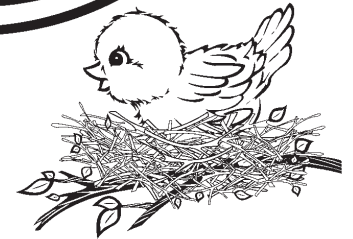
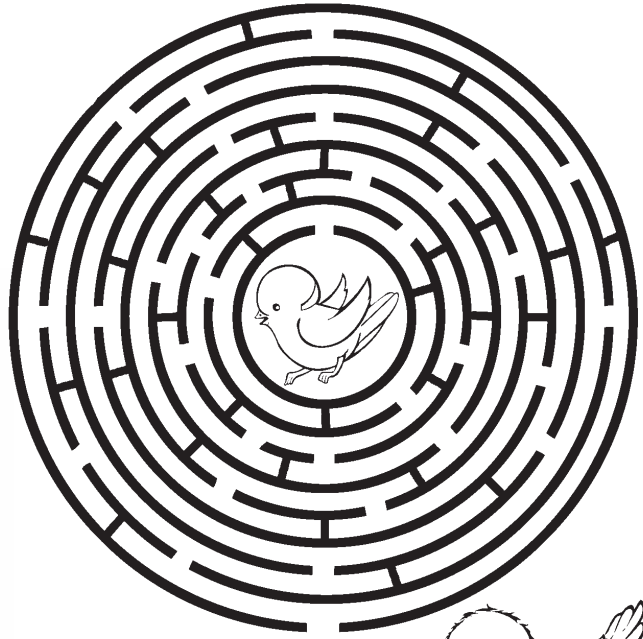
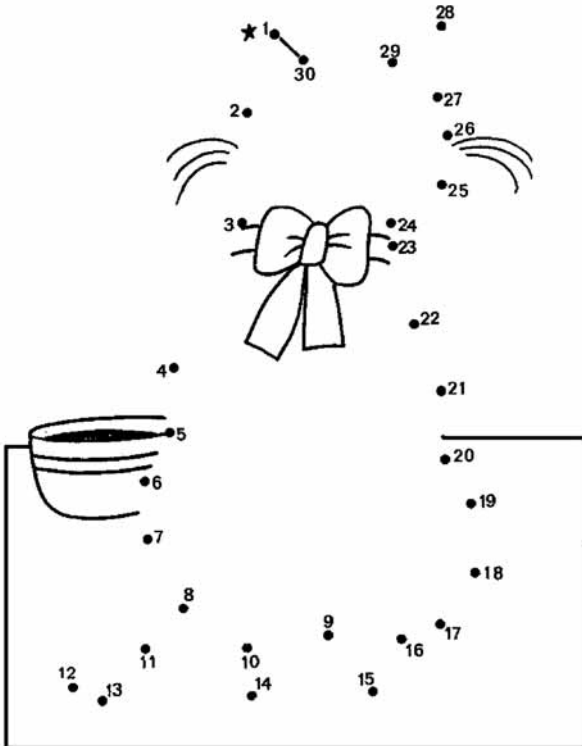

Beslenen karıncanın gölgesini, mavi renkli silüetlerin arasında bulabilir misiniz?

Noktaları sırasıyla
birleştirdiğinizde bir
sürprizle
karşılaşacaksınız...

Minik kuşun, dolambaçlı
yolları aşıp, yuvasına
ulaşmasına yardımcı
olur musunuz?

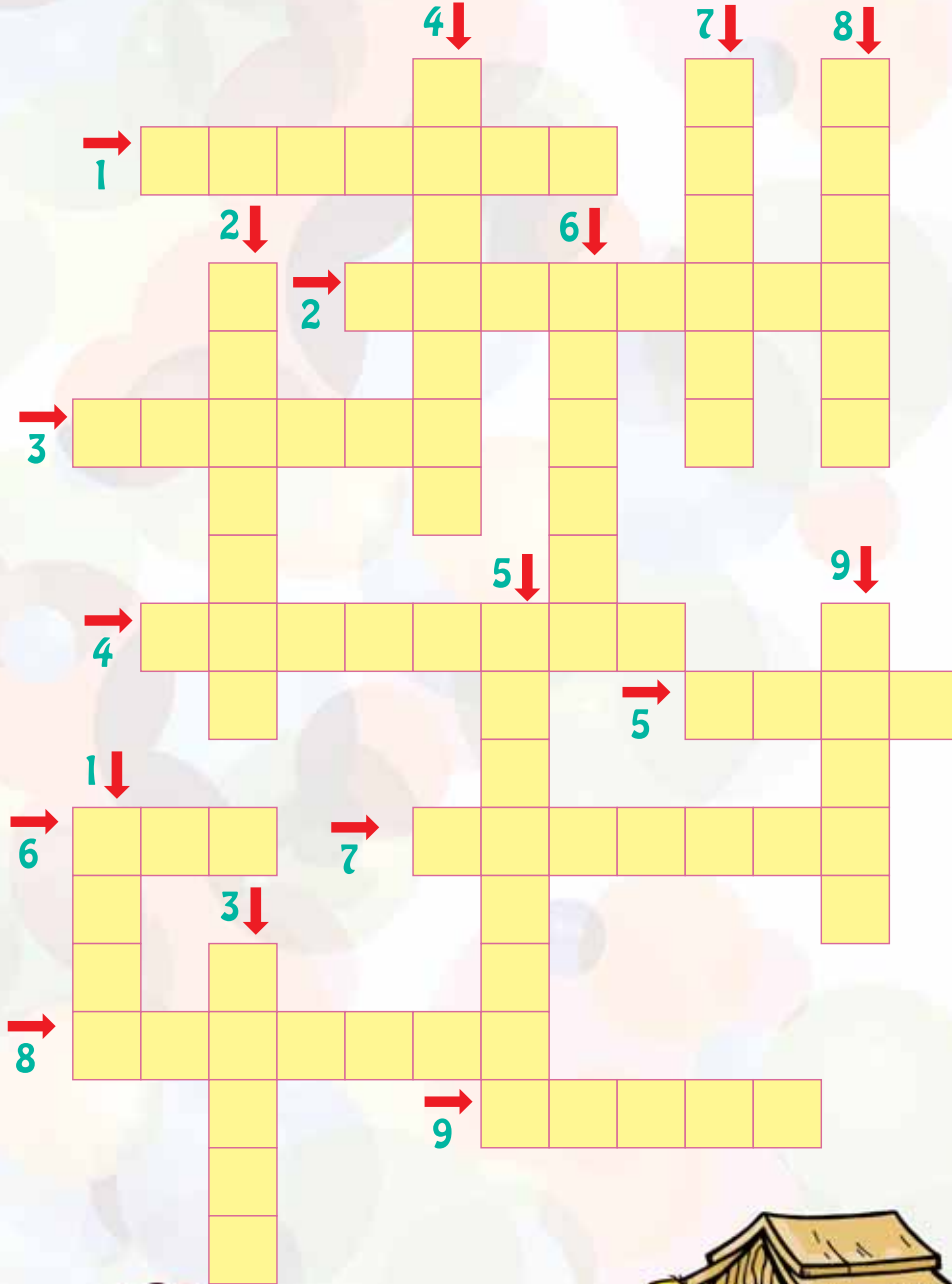
NESELİ KARİKATÜRLER

AHMET ÇAKIL

çengel bulmaca

Pınar Melike Demiralay

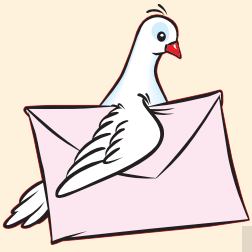

SOLDAN SAĞA

- 1 1299-1922 yılları arasında varlığını sürdürmüş Türk – İslam dünyasının en uzun ömürlü devleti.
- 2 Orhan Gazi tarafından kurulan, II. Mahmut zamanında kaldırılan, Osmanlı Devleti'nin piyade asker sınıfı.
- 3 Ertuğrul Gazi Mescidi'nin halk arasında kullanılan adı. “..... Mescit”
- 4 Acımak, şefkat göstermek.
- 5 Çam vb. reçineli ağaçların yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bölümü.
- 6 Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billursu madde.
- 7 Tüccar ve zanaatkârı denetleyen, işlerin düzgün ve hilesiz yapılmasını sağlayan yönetici.
- 8 Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında yaşamış bir ilim adamı, ahi teşkilatı reisi, Osman Gazi'nin kayınbabası ve hocası. “Şeyh .....”
- 9 Osmanlı Devleti'nin ilk kurulduğu yer olarak bilinen, bugün Bilecik'e bağlı ilçe merkezi.

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1 Bir yerin, bir nesnenin vb.nin üstü, hizası.
- 2 Peygamberimiz; “Ziyaretleşin, hediyeleşin. Çünkü ..... sevgiyi perçinler, hediye de kalpteki kötü duyguları söker atar.” buyurmuştur.
- 3 İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu.
- 4 Osmanlılarda idarî ve askerî kadronun yetiştirilmesi için teşkil edilen saray eğitim kurumu.
- 5 Medresede ders veren en yüksek dereceli hoca.
- 6 Osmanlı Devleti'nde eğitim, öğretim, yargı ve din işleriyle uğraşan sınıf.
- 7 Kuşların barınmalarını ve korunmalarını sağlamak için konutların duvarlarına veya bahçelerindeki büyük ağaçların dallarına özel olarak yapılan yuva.
- 8 Armağan.
- 9 Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin oğlu, Osmanlı Devleti'nin ikinci padişahı.

sizden gelenler

Ahmet Safa Atalay

Hatice Koç

Ayşe Gülcan Soyak

Esra Özer

Ebrar Çakır

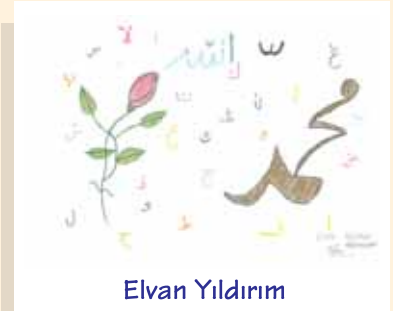
Bengisu Dilara Günel

Ayşe Gül Sert

Elif Serra Yıldız

Elvan Yıldırım

Eşma Akyüz

Amine Yıldırım

Fatih Özer

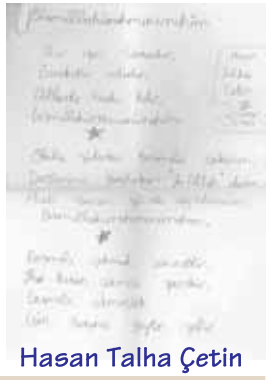
Fatma Zehra Duman

Azra Markoç

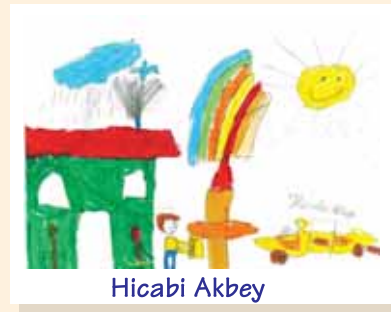
Merve Ataş

Hasan Talha Çetin

Yusuf Salih Ekinci

Hicabi Akbey

Maria Kont

Mehmet İnkayaşı

İsmail Karaduman

Nil Çelik

Rabia İnkayaşı

Nurefşan Ekinci

Simge İnkayaşı

Sıla İnkayaşı

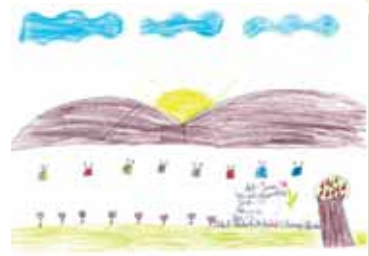
Tuğba Açı

Yasin Kahyaoğlu

Yusuf Kahyaoğlu

İrem Kayaokay

MEKTUBU GELENLER

- Ayşe Nur Namılı/Kars
- Serra Nur Kılıçbay/Ardahan
- Esat Mert/Erzurum
- Adil Kantar/Ankara
- M. Asım Özarslandan/Ardahan
- Ebrar Sevinç/Bursa
- Yusuf Yasin Kahyaoğlu/Kayseri
- Emel Malkil/Fransa
- Gamze İnkayaşı/Kayseri
- Hatice Güler/Manisa

bulmaca çözümleri

Sayfa 36

Savaş Sırası	Hangi Savaş?	Kim Gitmiş?
1	I. İnönü	Şeyma
2	II. İnönü	Merve
3	Kütahya – Eskişehir Muharebeleri	Rabia
4	Sakarya Meydan Muharebesi	Mahbup
5	Büyük Taarruz	Zehra

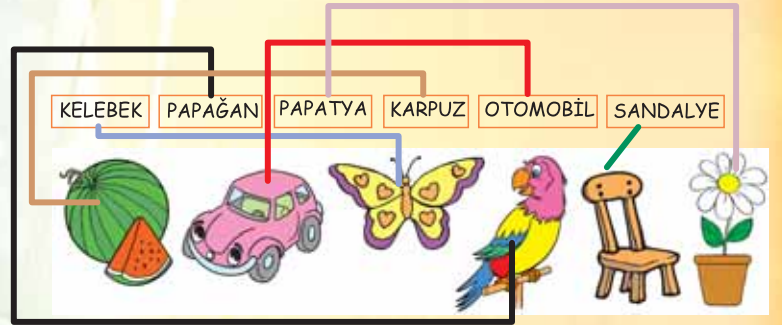

Sayfa 37

1. Şifre: Malazgirt Meydan Muharebesi
2. Şifre: Sultan Alparslan
3. Şifre: Bizans İmparatoru Romen Diyojen

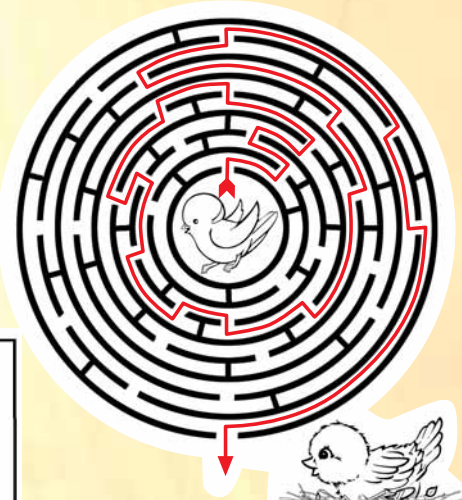
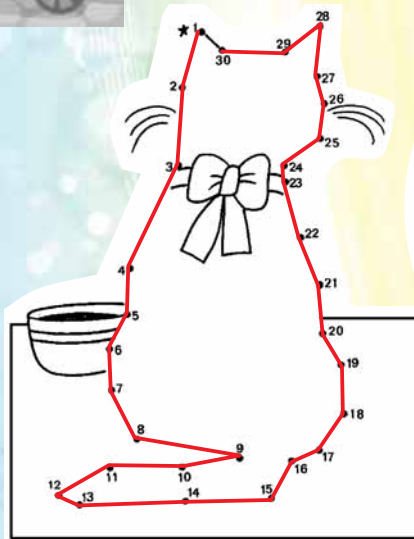
Sayfa 44

Sayfa 40

Sayfa 41

4 numaralı gölge

NASREDDİN HOCA

AHMET ÇAKIL

HOCA BİR GÜN PAZAR YERİNDE DOLAŞIRKEN...

CANIM HELVA ÇEKTİ.
OLSAYDI ŞİMDİ NE
GÜZEL YERDİM!

ŞEKERİN VAR MI
BAKKAL EFENDİ?

VAR
HOCAM!

BAKKAL

UNUN, YAĞIN DA
VAR MI?

ELBETTE VAR,
HEM DE EN
İYİSİNDEN!

BAKKAL

ÖYLEYSE NE DURUYORSUN
BE ADAM, NEDEN HELVA
YAPIP YEMİYORSUN?!

BAKKAL

DEVLET AĞACI

Bir gün bir rüya gördüm
Kocaman bir ağaç
Seslendi bana
Armağandır bu rüya
Devlettir
Nimettir
Unutma dedi
Geçmişin saklı
Dedelerin yatar içinde

O kocaman ağaç
Nasıl olur da seslenir
Şaşırdım ilk önce
Ah unutamam
Bana söylediklerini...

Geçmişini bilmeyen
Bilmez geleceğini
Ey oğul
İyi bil geçmişini
O zaman daha güzel
Gülümsersin geleceğe
Gülücüklerinden
Kocaman bir gelecek
Doğacak güneş gibi
Unutma!

Unutmam
Söz verdim
Canım ağacıma
Nerden geldiğimi
Unutursam
Bilemem ki
Nereye gideceğimi

Bir gün
Bir rüya gördüm
Kocaman bir ağaçtı
Bana candan seslendi;
Tam uyanacakken
Ağaç tutup
Alnımdan öptü beni

Vural Kaya

App Store'dan
indirin

Google Play'den
indirin

9

771300

846308

Fiyatı: 3.50 TL